

TA'LIM JARAYONIDA PEDAGOGIK DASTURIY VOSITALARDAN
FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Hasanova O'g'iloy Nomozovna

Shahrisabz davlat pedagogika instituti talabasi

Tel: +998 (88)589-35-13

Annotatsiya: Ushbu maqolada bugungi kunda pedagogik vositalarga bo'lgan talab qanchalik yuqoriligi va dasturiy vositalarning pedagogika sohasidagi amliy ahamiyati, o'rni haqida mulohazalar keltirilgan. Ushbu dasturiy vositalarning afzalliklari batafsil yoritilgan.

Kalit so'zlar: metod, texnologiya elektron kutubxona, pedagogika, kompetensiya.

Аннотация: В данной статье рассматривается, насколько высока сегодня потребность в педагогических инструментах, а также практическая значимость и роль программных средств в сфере педагоги. Подробно рассмотрены преимущества этих программных инструментов.

Ключевые слова: метод, технология, электронная библиотека, педагогика компетентность.

Anotation: This article discusses how high the demand for pedagogical tools is today and the practical importance and role of computer tools in the field of pedagogy. The advantages of these software tools are explained in detail.

Keywords: method, technology, electronic library, pedagogy, competence.

Kirish

Bugungi kunda axborot texnologiyalari sohasi respublikamizning rivojlanishida muhim o'rin tutib kelmoqda. O'tgan yillar mobaynida O'zbekiston Respublikasi hukumati tomonidan yurtimizda axborot texnologiyalarini keng joriy qilish va rivojlantirish borasida olib borgan siyosati hozirgi kunga kelib o'z natijalarini ko'rsatmoqda. Hozirgi davrda ilm-fanning jadal taraqqiy etishi va texnologiyaning kun sayin o'zgarib borishi, axborotning tez kirib kelishi tahlil jarayonini dasturiy vositalardan ta'lim jarayonida samarali foydalanish imkoniyatlarini zamonaviy pedagogik, axborot texnologiyalar asosida samarali o'quv didaktik vositalardan foydalanib texnologiya mashg'ulotlarini tashkil etishdir.

Ta'limning barcha sohalariga oid umumiy pedagogik muammo – bu o'quvchi va talabalarning qiziqishini, faolligini oshirish, kuchaytirish. Zamonaviy axborot texnologiyalarning qiziqishni, faollikni oshirish va o'quvchilarni hayratlantirish imkoniyati cheksizdir. Shuning uchun maktablar, o'rta maxsus, kasb- hunar ta'limi tizimi uchun pedagog kadrlar tayyorlashda, ishlab turgan pedagoglarning malakasini oshirishda har bir fan o'qituvchisi o'zinig darsida kompyuter texnikasini qo'llay olishini, zamonaviy axborot texnologiyalari imkoniyatlaridan foydalana olishini amalga oshirish zarur. Shuning uchun har bir fan o'qituvchilari zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalana olish malakasiga ega bo'lishlari lozim.

Bugungi kunda texnologiya fanlarini o'qitishning zamonaviy o'quv- didaktik materiallar, multimedia va media vositalar hamda elektron resurslardan samarali foydalanish orqali ta'lim sifatini oshirish dolzarb vazifalardan hisoblanadi.

Zamonaviy axborot texnologiyalarining o'quv jarayonida qo'llanishi natijasida elektron o'quv qo'llanmalar, virtual stendlar orali murakkab texnologiyalarni qisqa vaqtda mukammal o'zlashtirib, masofadan turib o'qitishga imkoniyat yaratiladi.

O'zida ta'lim muassasalarida elektron shaklda turli pedagogik axborot-ta'im resurslari yaratilgan, ammo ulardan foydalanishning tashkiliy asoslarini yaratish borasidagi tadqiqotlar yetarli deb bo'lmaydi. Shuning uchun ham pedagogik dasturiy vositalardan foydalanishning nazariy, amliy, tashkiliy, metodik jihatlariga talabalarning axborot faoliyati va axborot ta'sir ko'rsatishning tizimli modeli, tahsil oluvchilar va o'quvchilarning ma'lumotlar bilan ta'minlashga xizmat qiladigan pedagogik dasturiy vositalar majmuini yaratish zarur.

Bugungi kunda masofaviy ta'lim platformalari, onlayn darslar, virtual laboratoriyalar va sun'iy intellekt yordamida shaxsiylashtirilgan o'qitish texnologiyalari butun dunyo bo'ylab keng ommalashmoqda. Ushbu maqolada dasturiy vositalarning ta'limdagi o'rni, ular orqali ta'lim sifatini yaxshilash imkoniyatlari va ularning amaliy ahamiyati haqida so'z boradi.

Vositalar: Dasturiy vositalar o'quv jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish imkonini beradi. Masalan, simulyatsiyalar, virtual laboratoriyalar va multimediali materiallar orqali o'quvchilar nazariy bilimlarini amaliyot bilan mustahkamlashlari mumkin.

Dasturiy vositalar orqali individual ta'lim rejalari tuzish mumkin. Masalan, adaptiv ta'lim platformalari har bir o'quvchining bilim darajasiga mos topshiriqlarni avtomatik ravishda tanlab beradi. Bundan tashqari onlayn platformalar va dasturiy vositalar masofaviy ta'limni amalga oshirish imkonini beradi. Bu, ayniqsa, pandemiya davrida yoki chekka hududlarda yashovchi talabalar uchun muhim ahamiyatga ega bo'ldi.

Ushbu vositalar o'qituvchilarga testlar, viktorinalar va boshqa baholash usullarini avtomatlashtirish imkonini beradi. Bu nafaqat vaqtni tejaydi, balki baholash jarayonining adolatli va aniq bo'lishini ta'minlaydi.

Dasturiy vositalar orqali boyitilgan elektron o'quv materiallari, animatsiyalar, videolar va grafiklar taqdim etish o'quvchilarning mavzuni yaxshiroq tushunishlariga yordam beradi.

Elektron kundaliklar va platformalar o'quvchilarning ishtiroki, faoliyati va yutuqlarini kuzatib borishga imkon beradi. Bu o'qituvchilar va ota-onalar uchun qulay bo'lib, o'quvchilarning rivojlanishini nazorat qilishga yordam beradi.

Dasturiy vositalardan foydalanish o'quvchilarda texnologik ko'nikmalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu ko'nikmalar ularning kelajakdagi ish faoliyatida muhim ahamiyatga ega bo'ladi.

Bugungi kunda turli xildagi dasturiy vositalardan ta'lim sohasida keng foydalanib kelinmoqda. Bunday dasturiy vositalarga Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams, Kahoot, Quizizz kabi dasturlarni keltirishimiz mumkin. Google Classroom, Moodle, va

Microsoft Teams — bu ta'lim sohasida keng qo'llaniladigan masofaviy o'qitish platformalari. Har biri o'ziga xos imkoniyatlar taqdim etadi.

Google Classroom — bu Google tomonidan ishlab chiqilgan bepul onlayn platforma bo'lib, o'qituvchilar va talabalar o'rtasida o'quv materiallarini ulashish, topshiriqlarni berish va baholashni soddalashtirishga yordam beradi. Google Drive bilan integratsiyalashgan.

Moodle — ta'lim boshqaruv tizimi (LMS, Learning Management System), o'qituvchilar va talabalar uchun onlayn kurslarni yaratish, boshqarish va o'tkazish imkonini beradi. Moodle dasturi butun dunyoda ta'lim muassasalarida keng qo'llaniladi va samarali ta'lim jarayonini tashkil qilishda yordam beradi. Moodle baholash uchun ko'plab vositalarga ega. Bu vositalar orqali o'qituvchilar testlar, viktorinalar, topshiriqlar yaratish, ularni baholash va o'quvchilarga fikr bildirish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Dasturiy vositalar ta'lim sohasida o'quvchilarga yuqori sifatli, interaktiv, va shaxsiylashtirilgan ta'lim olish imkoniyatlarini yaratadi. Ular o'qituvchilarga samarali darslarni rejalashtirish, boshqarish va baholash imkonini beradi, shuningdek, ta'lim jarayonini yanada oson va samarali qilishga yordam beradi. Ta'limdagi dasturiy vositalar yordamida o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida ko'proq muloqot, o'rganish va hamkorlikni rivojlantirish mumkin.

Xulosa:

Dasturiy vositalar yordamida darslar interaktiv holatga keltiriladi. O'quvchilar o'zlari faol ishtirok etishadi, masalan, onlayn testlar, viktorinalar, simulyatsiyalar va o'yinlar orqali. Bu ularda o'rganishga bo'lgan qiziqishni oshiradi va faol o'rganish jarayonini ta'minlaydi. Dasturiy vositalar o'qituvchilarga darsni turli darajadagi o'quvchilar uchun moslashtirish imkonini beradi. Masalan, ayrim o'quvchilar uchun qo'shimcha materiallar yoki o'zlashtirishni tekshirishning interaktiv shakllari taqdim etilishi mumkin. Bu individual yondashuvni amalga oshirishni osonlashtiradi.

Vizual va audiovizual vositalardan foydalanish darsni yanada tushunarli va esda qolarli qiladi. PowerPoint taqdimotlari, video materiallar, infografikalar va animatsiyalar orqali mavzularni chuqurroq tushunish va mustahkamlash mumkin bo'ladi.

Onlayn platformalar va dasturlar orqali masofaviy o'qitish va kommunikatsiya o'rnatish mumkin. O'quvchilar turli dasturlar yordamida bir-biri bilan va o'qituvchilari bilan o'zaro hamkorlikda ishlashlari mumkin. Bu ular orasida guruh ishlarini amalga oshirishni osonlashtiradi.

Dasturiy vositalar orqali o'yinlashtirish (gamification) va boshqa qiziqarli elementlar kiritish, o'quvchilarni motivatsiya qilishga yordam beradi. Darsni o'yin shaklida tashkil etish o'quvchilarni faolroq ishtirok etishga undaydi.

Xulosa qilib aytganda, dasturiy vositalardan foydalanish ta'lim jarayonini samarali, interaktiv va qiziqarli qiladi. Ular o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, o'qituvchilarga vaqtni tejash va samarali o'qitish imkoniyatini beradi, hamda ta'lim sifatini yaxshilaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullayeva, M. (2021). "Dasturiy ta'minot va uning ta'limdagi roli." Ushbu manba ta'lim jarayonida zamonaviy dasturiy vositalarning o'rni va ular orqali ta'limni takomillashtirish haqida tushuncha beradi.
2. Davronov, A. (2020). "Ta'limda raqamli texnologiyalarni qo'llash: samaradorlik va chaqiriqlar." – Raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayoniga ta'siri, bu sohada yuzaga keladigan qiyinchiliklar va ularni bartaraf etish yo'llari haqida ma'lumot beradi.
3. Jabborov, U. (2022). "Interaktiv ta'limda dasturiy vositalar: o'qituvchilar va talabalarga ta'siri." – Dasturiy vositalar va interaktiv ta'limning talaba va o'qituvchilar uchun qanday imkoniyatlar yaratishini tahlil etadi.
4. Ne'matov Oybek. "TALIMDA MOAMMOLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARI" "Science Shine" International scientufic journal 3.3 (2023)

